

Pirkanmaa **2019**

Yhteistoiminta-alue asiat -teemaryhmä

Väliraportti 23.2.2017

Kari-Matti Hiltunen
puheenjohtaja

Yhteistoiminta-alueen yhteiset asiat teemaryhmä

Kokoukset olleet: 23.11.2016 ja 16.1.2017

Teemaryhmä: Puolijoki Hannu, Pajula Maija-Liisa, Ranta Seppo, Vaara Anna-Leena, Haahtela Riikka, Sand Juhani, Valtanen Pirkko, Hiltunen Kari-Matti (pj), Päivä Hannu, Zeitlin Rainer, Vanhala Anni, Liimatainen Suvi, Kaartinen Kaius, Samanen Tiina, Mattila Päivi, Närhi Maritta, Mäki Maarit (siht.), Virkki Maria, Ojanen Olli-Pekka, Länkimäki Sami, Setälä Harri, Talikka Petri, Havukainen Heikki, Hyvärinen Jari

Pirkanmaa 2019

Yhteistyöalueen sairaaloiden työnjako

Työryhmä:

- johtajaylilääkärit Hiltunen Kari-Matti (pj) PSHP, Hannu Puolijoki E-PSHP, Seppo Ranta K-HSHP, Juhani Sand PHHVKY, hyl Maria Virkki PHHVKY
- ylilääkärit Hannu Päivä ja Rainer Zeitlin PSHP

Sosiaalipalvelut työryhmä

- **Päijät-Häme:** Mika Forsberg mika.forsberg@phhyky.fi
- **Kanta-Häme:** Oma Häme: Riikka Haahtela, riikka.haahtela@hame.fi
- **Etelä-Pohjanmaa:** Maija-Liisa Pajula, maija-liisa.pajula@epshp
- **Pirkanmaa:** Maritta Närhi, maritta.narhi@tampere.fi, Päivi Mattila, paivi.mattila@tampere.fi,
- Henkilöstön edustaja: Harri Mäkelä, harri.makela@tampere.fi
- pj. Anni Vanhala, anni.vanhala@pshp.fi
- siht. Eevi Apponen, eevi.apponen@pshp.fi

Ensihoitopalvelun alatyöryhmä:

- Alatyöryhmän työskentelyyn osallistuneet:
 - Suvi Liimatainen, Kaius Kaartinen, Matti Isotalo, Pasi Ketola, Tapani Unkila, Anni Vanhala, Kari-Matti Hiltunen, Pekka Erola, Tuuli Löfgren
- Ensihoitopalvelun esivalmistelu Pirkanmaalla, alatyöryhmän työskentely
 - Alatyöryhmän omat tapaamiset alkaen 11/2017
 - Osana pelastustoimen ja varautumisen MAKU-teemaryhmää
 - Osana yhteisten asioiden yhteistyöalueen teemaryhmää
 - Valmistelu ensihoidon ja päivystyksen ytr:ssä
- Alatyöryhmän henkilöstöresurssitarpeet esivalmistelukaudella 1-7/2017, ja väliaikaishallinnon kaudella 8/2017-3/2018 tarkentuvat valtakunnallisen ohjauksen ja lakivalmistelun selkeytymisen myötä. Esivalmistelu ja Ensihoitokeskuksen koordinoititehtävien laajeneminen tulee vaatimaan lisäresursseja.

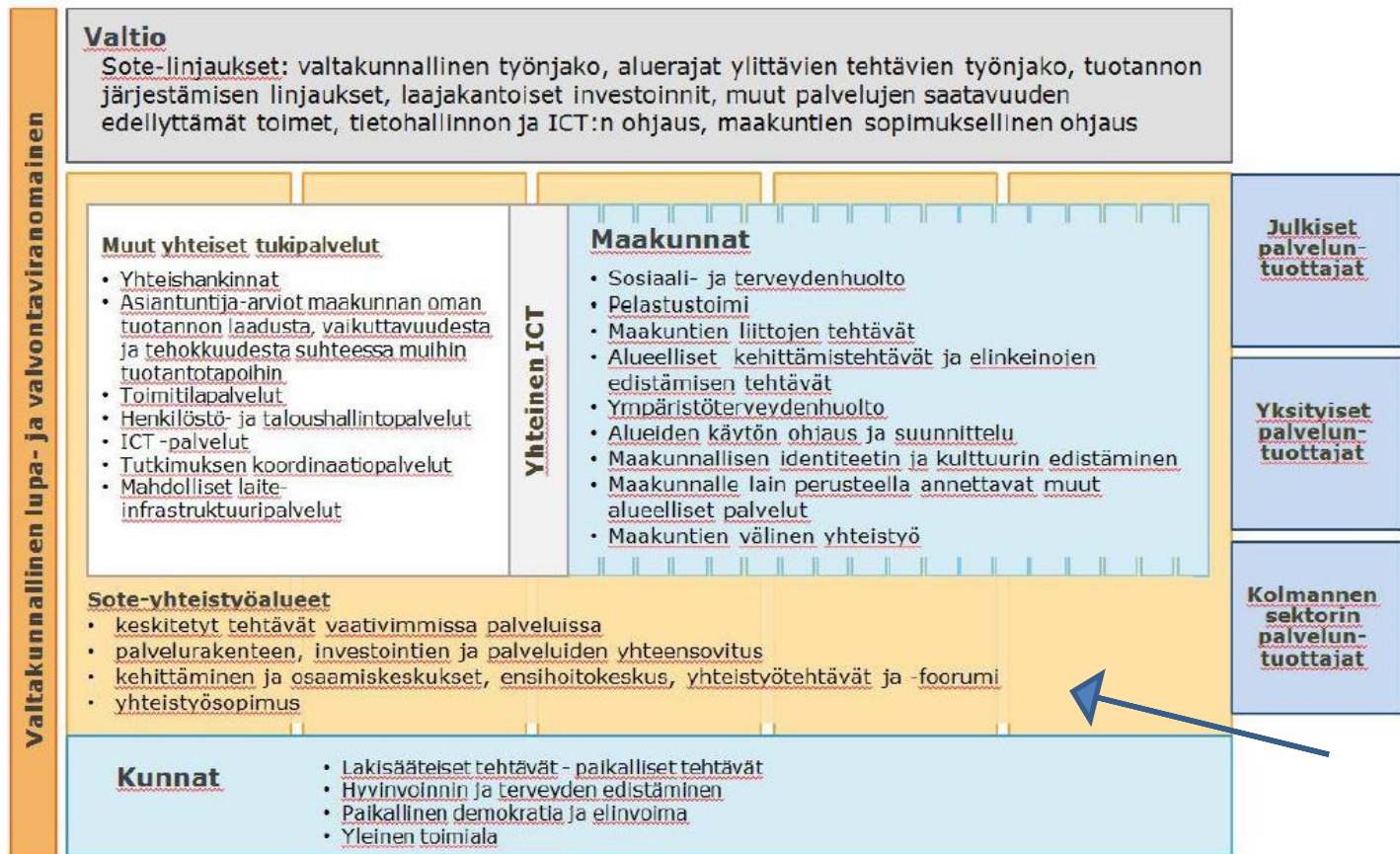
Lainsäädännöllistä taustaa

Maakuntalakiluonnos:

- Lakiluonnoksen mukaan [maakunnille perustetaan yhteisiä valtakunnallisia palvelukeskuksia](#), joihin kootaan maakuntien tarvitsemia tukipalveluita. Palvelukeskukset ovat [maakuntien ja valtion yhteisesti omistamia](#) osakeyhtiöitä. Palvelukeskukset tuottavat [tukipalveluita kaikille maakunnille](#) (mm. hankinta, toimitilapalvelut, ICT sekä henkilöstö- ja hallintopalvelut). Lisäksi maakunnat voivat perustaa kuntien tai joidenkin muiden julkisen sektorin yhteistyökumppanien kanssa yhteisiä tukipalveluja. (Ks. Palvelukeskukset.)
- Maakunnilla on [viisi yhteistyöaluetta sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista ja yhteistyötä varten](#). Jokaisella yhteistyöalueella on yliopistollinen sairaalayksikkö ja sosiaalihuollon erityispalveluita.
- Yhteistyöalueisiin kuuluvat maakunnat säädetään valtioneuvoston asetuksella. [Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät Pirkanmaan](#), Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat.
- [Yhteistyöalueelle laaditaan maakuntien yhteistyösopimus](#), jolla sovitetaan yhteen alueen sosiaali- ja terveystalvet. Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat hoitavat yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämät hallintotehtävät.

Maakuntien tehtävät ja uusi sote-rakenne 1.1.2019

Yhteistyöalue – maakuntien välinen yhteistyö

Maakunta

Maakunta

Maakunta

Maakunta

Yhteistyöalueen tehtävänä on laatia siihen kuuluvien maakuntien **yhteistyösopimus** sekä sen pohjalta toteuttaa alueellista yhteistyötä sopimuksen mukaisesti (SL 10 §)

Maakunta **voi sopia** järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle maakunnalle (ML 7§)

Maakunta **voi tuottaa** järjestämisvastuulle kuuluvat palvelut yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa (ML 7§)

Maakunnat laativat vuosittain yhteistyöalueen yhteisen esityksen **laajakantoisista tai taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävistä investoinneista** (ML 12 §)

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat ehdotuksen siitä, miten alueen palvelut, niiden kehittäminen ja maakuntien yhteistyö pitäisi ottaa huomioon **valtakunnallisissa tavoitteissa** (SL 28 §)

Yhteistyösopimus valtuustokausittain:
1) Palvelujen integraatio ja saatavuus, asiakkaiden osallisuus
2) Soten tuotantorakenne
3) Ympäri vuorokautinen päivystys
4) Ensihoito
5) Sote- ja tukipalvelujen järjestäminen
6) Laajakantoiset ja merkittävät investoinnit
7) Koulutus, tutkimus, kehittäminen
8) Sote tiedonhallinta, sähköiset palvelut, kokonaisarkkitehtuuri
9) Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautuminen
10) Muu sote-yhteistyö
Sopimusta on **seurattava ja arvioitava** vuosittain sekä tarvittaessa muutettava (SL 16 ja 17 §)

Yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien on sovittava soten **kehittämistoiminnan** yhteistyöstä. Lisäksi on tehtävä yhteistyötä uusien menetelmien, tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä sekä soten osaamistarpeen arvioinnin osalta. Yhteistyötahoja näissä asioissa ovat yliopistot, korkeakoulut, järjestöt ja elinkeinoelämä. (SL 36 §)

Pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen kuuluu jokaiselle maakunnalle (ML 6§, SL 9§ ja SL 38 §)

Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen palveluista vastaavat 12 maakuntaa (SL 11§)

Yhteistyöalueen maakunnat voivat päättää omista tarpeistaan lähtien joidenkin yhteistyösopimuksessa määriteltävien **palvelujen tuotannon** osoittamisesta tietyn maakunnan hoidettavaksi. (SL 11 §)

Valtio maksaa **koulutuskorvauksen** yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle maakunnalle. (SL 39§)

Yhteistyöalueet asettavat sosiaali- ja terveystieteellisen **tutkimustoimikunnan** (SL 40§)

Yhteistyöaluetason **hankinta- ja logistiikkakeskukset** (ML 126 §)

Maakunta- ja sote-järjestämislakiluonnokset

Maakunta voi tuottaa palveluja itse tai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelun tuottajalta.

Palvelujen tuottamista voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman maakunnan laajuisesti silloin, kun niiden saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja. Näin voidaan tehdä myös silloin kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Maakuntalaissa säädetään yleisesti maakunnan palvelujen tuottamisesta. Maakunta voi tuottaa palvelut itse tai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelun tuottajalta. Palvelun tuottajana voi toimia maakunnan palvelulaitos, osakeyhtiö, yhteisö, yhdistys, osuuskunta, säätiö ja itsenäinen ammatinharjoittaja.

Valtioneuvosto voi päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta ja sen sisällöstä sekä maakuntien välisestä työnjaosta sosiaali- ja terveydenhuollossa, jos yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat eivät pääse sopimukseen sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevasta yhteistyösopimuksesta tai vahvistettu sopimus vaarantaisi asukkaiden yhdenvertaisuuden.

Väliraportissa on tarkoitus kuvata

- yhteistyöalueen yhteiset asiat – teemaryhmän asiakokonaisuudet
- nykytilanteen kuvaus: erikoissairaanhoido/sairaaloiden yhteistyö, päivystys, ensihoito, sosiaalipalvelut, pelastus, logistiikka ja hankinnat, ICT, tutkimustmk
- nykyinen erityisvastuualueen terveydenhuollon järjestämissopimus ja siinä sovitut asiakokonaisuudet (järjestämissopimuksesta asetus): sairaaloiden hoidollinen työnjako, ensihoito, kuntoutus, toimintojen yhteensovittaminen (loma-ajat, poikkeustilanteet), tutkimus- ja kehittämistyö, ohjaus- ja neuvonta, henkilöstö, tietojärjestelmät, laatu, potilasturvallisuus
- järjestämissopimuksesta jalostettava yhteistyöalueen maakuntien välinen yhteistyösopimus, jota toteutetaan 2019 alkaen

Yhteistyöalueen yhteiset asiat – teemaryhmän asiakokonaisuudet

- 1) Nykyinen ensihoito: [sairaanhoitopiirien ensihoidon palvelutasopäätökset 2017-18](#), missä on kuvattu ensihoitopalvelun sisältö ja tavoitteet, järjestäminen, resurssit, toiminta sekä yhteistyö hätäkeskuksen ja muiden viranomaisten kanssa
- 2) Päivystys: erityisvastuualueen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon päivystyksen päivystyspisteet ja toiminnallinen sisältö on kuvattu ervan terveydenhuollon [järjestämissopimuksessa](#)
- 3) Sairaaloiden yhteistyö ja työnjako: on kuvattuna erityisvastuualueen terveydenhuollon [järjestämissopimuksessa](#)
- 4) Sosiaalipalvelut: yhteistyöalueella yli maakuntarajojen keskitettävät palvelut elinkaarimallin ja tehtäväkokonaisuuksien mukaisesti tarkasteltuina (kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, apuvälineet, psykososiaalinen tuki, päihdeasiat...)
- 5) Muut yhteistyöalueen asiat: tukipalvelut, kuten ICT, yhteishankintahankinta ja logistiikka, juridiikan ja tarkastuksen palvelut, koulutus ja tutkimus (ervan tutkimustoimikunta)

Erityispalvelut/erikoissairaanhoido

Pirkanmaa 2019

- Valtakunnassa on 12 laajan päivystyksen ja kahdeksan suppean päivystyksen sairaalaa
- Hoitoja keskitetään sairauden harvinaisuuden, hoidon kustannusten tai vaativuuden perusteella sekä sairaaloiden osaamiskirjo ja alueen palvelutarve huomioiden
- Valtakunnallinen keskittäminen harvempaan kuin viiteen yo-sairaalaan
- Keskittäminen viiteen yo-sairaalaan tai vastaavaan (esim. Coxa...)
- Keskittäminen 12 laajan päivystyksen sairaalaan

- Keskittämisasetus on valmisteilla

- Erityisvastuualueen sairaaloiden yhteistyö ja työnjako: erva-johtoryhmässä 7.2.2017 sovittiin, että projektin vetäjänä on Hannu Päivä, hänen apunaan erva-johtajaylilääkärit sekä eri erikoisalojen ylilääkärit

Sairaaloiden yhteistyö ja työnjako

Valtakunnallisesti keskitettävät ja yliopistosairaaloihin alueellisesti keskitettävät asiat: yo-sairaaloiden johtajaylilääkäriryhmä; yhteistyöalueen johtajaylilääkärit

Alueellisesti keskitettävä hoito: yhteistyöalueen johtajaylilääkärit ja erityisvastuualueen johtoryhmän valtuuttama työryhmä. Keskittämisasiäsetuksen tausta-aineistoksi laaditut ja STM:n julkaisemat neljä raporttia tukena. Tavoitteena valmistella toimintakokonaisuuksien kuvaus kevään 2017 aikana.

Päivystyksen järjestäminen ja toteuttaminen

Sosiaalipalveluissa jatkotyöstettävät aihealueet

Työryhmä ei ota kantaa lasten ja nuorten palveluihin ja lapsiperheiden palveluihin, koska menossa on kansallinen STM:n johtama Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE. Tässä yhteydessä on tulossa kansallinen linjaus palveluiden järjestämisestä.

Työryhmässä päädyttiin jatkamaan työstämistä teemoilla:

1) Erityisryhmien ja haastavasti käyttäytyvien asuminen ja kuntoutus

- haastavat asiakkaat sosiaalihuollon asumispalveluissa

2) Päihdepalvelut

- päihdepalvelujen kuntouttava laitoshoido (ml. raskaana olevien päihteiden käyttäjien hoito)
- selviämishoito
- korvaushoidon arviointi

3) Sosiaalipäivystys

- päivystys asetus, hallinnointi, psykosos. tuki suuronnettomuustilanteissa

4) Sosiaalihuollon lakimiespalvelut

Sosiaalipalveluissa jatkotyöstettävät aihealueet

Muuta huomioitavaa:

1) Erityispalvelut, joissa pohdittavaksi keskittäminen:

- **Turva-asuminen**; valtio maksaa, mutta kuntien pitää järjestää palvelut heille, joilla kuntastatus (Huom! ihmiskaupan uhreille/ epäily, auttamisjärjestelmän koordinoinnista, ylläpidosta ja kehittämisestä vastaa Joutsenon vastaanottokeskus)

2) Monet terveydenhuollon prosessit sivuavat tai niissä tarvitaan myös sosiaalihuollon palveluita/ prosesseja: esim. syömishäiriöt, kehitysvammapsykiatria, ei-kehityksellinen neuropsykiatrinen hoito, haastava neuropsykiatrinen kuntoutus- ja hoito, trans-tutkimus ja hoito, oikeuspsykiatria. Sote -yhdyspinnalla moniammatillisia ja monialaisia **terveydenhuollon prosesseja, joissa sosiaalihuollon ammattihenkilöt ovat keskeisesti mukana** (esim. terveydenhuollon sosiaalityöntekijät). Näissä keskitettyä osaamista valtakunnallisesti tai yli maakuntarajojen.

Ensihoito: muutokset palvelu- ja tehtäväkokonaisuuteen (2/2): Ensihoitokeskuksen tehtävät yhteistyöalueella

Pirkanmaa 2019

- Yhteistyöaluetasoinen valmisteluvastuu
 - Riskialueluokituksen uudistaminen
 - Riskianalyysi: alueluokitus, liikenne, erityispiirteet
 - Edellisten perusteella tavoittamisaikeiden määrittely koko erityisvastuualueelle yhteisesti, sairaanhoitopiirien palvelutasopäätöstä varten
- Vahvempi rooli varautumis- ja valmiussuunnittelussa
- Alueen ensihoitolääkäripäivystysten koordinoiminen
- Ohjeistusten yhteensovittaminen
- SOTE-/MAKU-valmistelutyö, alueen sairaanhoitopiirien ensihoitopalvelun valmisteluryhmät:
 - Oman alueen valmistelun johtaminen
 - Osallistuminen muiden sairaanhoitopiirien valmisteluryhmiin
 - Sairaanhoitopiirien valmisteluryhmien työn yhteensovittaminen sekä valmistelutyön kokoaminen STM:n suuntaan

Muut: pelastus, tukipalvelut, tutkimus- ja kehittäminen...

Nämä kunkin maakunnan työn hahmottuessa ja hahmottaessa po. osa-alueita omien maakuntien valmistelun edetessä. Sovitetaan yhteen yhteistyöalueen sopimukseen tai maakuntien välisin sopimuksin tarpeen mukaan.

Yhteishankintamenettely, kilpailutus

Väliaikaishallinnon tehtäväksi, kun asiakokonaisuudet hahmoteltu (?)

Ennen toukokuun loppua

Asiakokonaisuuksien tarkastelu yhdessä Pirkanmaan projektijohdon kanssa

Pirkanmaa 2019

Asiakokonaisuuksien tarkastelu yhdessä Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien valmistelun projektijohtojen kanssa (Päijät-Häme)

Asiakokonaisuuksien tarkastelu yhdessä Pirkanmaan sote- ja maku-teemaryhmien puheenjohtajien (tarvitessa ryhmiemme) kanssa